

ЮБИЛЕЙНО ИЗДАНИЕ ПО ПОВОД 150 ГОДИНИ НЧ „ИВАН ВАЗОВ – 1872“ – БЕРКОВИЦА И 120 ГОДИНИ ДУХОВА МУЗИКА В БЕРКОВИЦА

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС ОТ НАДЯ ТИМЧЕВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НЧ „ИВАН ВАЗОВ-1872“
ГР. БЕРКОВИЦА

Уважаеми съграждани! Уважаеми читалищни дейци!
Народно читалище „Иван Вазов – 1872“ – Берковица навършва 150 години през май 2022 година. Основано през 1872 година с името „Бъдущност“, то е едно от най-рано създадените в България. С духовната енергия и упоритост на създателите – родолюбиви берковчани, най-голямата културна институция в община Берковица ще отбележи този юбилей с богата концертна програма. На тези, които с мъдрост и прозрение го съградиха – с благодарност и дълбок поклон! На тези, които през годините го съхраниха и развиха – с признателност и възхищение за постоянството и духа! На тези, които ще градят бъдещето му – наследяват огромно духовно наследство, което сте задължени да опазите за идващите поколения!

**НА МНОГАЯ ЛЕТА! ЧЕСТИТ ПРАЗНИК!
ЧЕСТИТ 150-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ!**

ЧИТАЛИЩЕ – БУДИЛИЩЕ ИЛИ ПРОРОЧЕСКОТО ИМЕ „БЪДУЩНОСТ“

Читалището в Берковица е едно от най-старите в страната. Основано е на 11 май (24 май) 1872 година. Организирано е с дарения и помощи от културни и обществени дейци, от населението. Създава се под името Берковско българско читалище „Бъдущност“ и има свой печат с кръгла форма. Помещавало се в стая в църквата „Рождество Богородично“, а след 1880 година – в долната църква „Св. Николай“. По повод създаването му вестник „Училище“ пише: „Пристигна ни добра вест от Берковица, дето също са празнували деня на Св. Кирила и Методия... на този ден тамошните съотечественици са основали и едно българско читалище на име „Бъдущност“. Целта на читалището у Берковица щяла да бъде просвещението. Каква хубава цел, боже, какво похвално предприятие!“ С

Протокол №1/14 октомври 1893 г. читалището е преименувано „Развитие“ и неговата дейност се активизира. Приет е устав, според който читалището урежда библиотека с публична читалня, популяризира сказки, беседи, излети и екскурзии, закупува читалищен кинематограф. С решение на градската управа то е преместено на централния площад срещу градската градина в хотел „Сан Стефано“. На 9 май 1890 г. на общо събрание е взето решение за построяване на читалищен дом. След много перипетии основният камък

на читалището е положен чак през 1924 година, а датата 10 август остава паметна за берковчани. Градът е празничен и тържествен. Къщите и дюкяните са украсени с цветя и знамена. Извършен е молебен, а кметът Григор Илиев прочита тържествено акта за строителство. Читалището е построено предимно с дарителски средства на родолюбиви берковчани и патриоти от цяла България. В края на 1930 г. читалищната сграда е напълно готова за активна дейност. Днес в сградата се помещава Детски център „Камбанка“.

На стр. 3

ЗА ИЗКЛЮЧИТЕЛЕН ПРИНОС В РАЗВИТИЕТО НА ЧИТАЛИЩНОТО ДЕЛО

По повод 150 години от създаването на берковското читалище „Плакети за изключителен принос в развитието на читалищното дело“ се връчват на: РУМЯН ГОРКОВ – дългогодишен председател на настоятелството на НЧ „Иван Вазов 1872“ и музикант в духовата музика, ПЕТЪР ПЕТРОВ – за принос в хоровото изкуство като дългогодишен диригент на хор „Балкански звуци“, един от най-плодотворните периоди на хора – с множество национални и международни участия и богат репертоар. За работата му с деца и младежи като хоров диригент и вокален педагог, НИКОЛА ВАСИЛЕВ – дългогодишен секретар на НЧ „Иван Вазов 1872“, обогатил читалищния живот. По негово време детската музикална школа прераства в Обединена школа по изкуствата. Той е и инициатор за създаването на Клуба на самодейците и дейците на културата, който развива изключително богата дейност и дава възможност за среща с най-известните представители на културния живот в страната, КРАСИМИР ГЕОРГИЕВ – ръководител на духовата музика от 1978 година. Музикант, диригент и автор на детски песни. Превърнал берковската духовата музика в

международна емблема на Берковица. Обучил десетки млади музиканти, които и до днес имат ярко присъствие в музикалния живот на България. БДМ има изключителен принос за популярността на града ни със своите десетки телевизионни участия, концерти на музикални звезди, участия във видеоклипове и издадени музикални дискове. Не на последно място – създател на вокално-инструментална група „Бисеря“, която е важна част от културния живот на Берковица през 70-те и 80-те години на 20-ти век, МАРИЯ ИВАНОВА – дългогодишен секретар, а в последствие и председател на настоятелството на НЧ „Иван Вазов 1872“. Един от създателите на международния детски фестивал „Лачени обувки“ и инициатор за създаването на детска театрална студия „Николай Фол“ под ръководството на Надя Тимчева, БОРИСЛАВ МИРЧЕВ – текстописец и автор на детски песни. Един от най-преданите и лоялни прия-

тели и дългогодишен член на музикалното жури на международния детски фестивал на изкуствата „Лачени обувки“. Популяризирил града ни, написвайки текста на една от най-обичаните песни на Лили Иванова – „Ветрове“ по музика на Георги Красимиров – Герасим и с участието на БДМ, ЙОРДАНКА БРАТАНОВА – един от основателите и ръководител на групата за стари градски песни „Сладък спомен“. Групата се откроява с яркото си присъствие и богат репертоар от градски шлагери и е неизменна част от празничния ден на берковчани. Участват в много национални фестивали, изнасят ежегодно самостоятелни концерти, участват в стотици общи концерти по повод различни национални и общински празници, АСЕН АНГЕЛОВ – дългогодишен хореограф на ансамбъл „Малинарка“, превърнал състава в емблема на града, ЛЮБОМИР ГУГЛИН – дългогодишен хореограф на танцов ансамбъл „Малинарка“. Под негово ръководство съставът стана представител на ЦИОФ и взе участие в много национални и международни фестивали в страната и чужбина. Обучил десетки танцьори, някои от които днес професионално се занимават с танци.

Театрална дейност в читалището има от неговото създаване и тя винаги е била от най-любимите на читалищните дейци. До 1905 г. всички роли са се изпълнявали само от мъже, когато в ролята на Настя от „На дъното“ на Горки се превъплъщава Ката Маркова. С построяването на читалищна сграда театралната дейност се активизира. Първите две пиеси, които се поставят са „Молитвена броевица“ и „Под сенки-

те на храма“. Режисьор е актьорът от Народния театър Младен Баджаков. Следват „Крайцера-ва соната“, „Живият труп“, „Испанска муха“, „Вражалец“, „Скакалци“ и още много. След построяването на новата сграда започва големият възход на театралната трупа. Режисьори са Тимо Воденичаров, Иван Бутаков, Рилчо Риджаков, Димитър Хомич, Мариана Чемишанска, Росица Кирчева.

През 1954 г. се сформира и куклен театър под ръководството на Иван Александров. Изнасят се много представления, участва се в театрални прегледи. Много от децата, продължават да се занимават с куклен театър и като по-раснали. Такъв е Георги Костадинов, който вече като ръководител на трупата поставя редица детски пиеси, изработва кукли и реквизит за постановките. Кукленият театър просъществу-

ТЕАТЪР, ЛЮБОВ МОЯ!

ва до 1989 година. През 1972 г., по повод 100-годишнината на читалището, театралният състав играе пиесата „Скакалци“. В ролите са Ангел Врачански, Крум Бухалски, Лазар Замфиров, Кирил Алексиев, Илия Антов, Никола Ерски, Лиля Спасова, Росица Кирчева, Виолета Чантарска, Фанка Шейнова, Еле-

— Таня Йонова, Дафинка Стефанова, Виолета Риджакова, Тодор Яврийски, Тони Младенов, Галя Методиева, Жоро Гелов, Петър Каменов, Георги Костадинов, Любен Маноилов, Петър Каменовски, Димитър Радомиров. За отделни постановки се присъединяват и други актьори. С Надя Тимчева се пос-

лаят много награди на фестивала „Лачени обувки“. Работи и с големия театрален състав. „Пир по време на демокрация“, „Службогонци“, „Госпожа министершата“, „Криворазбраната цивилизация“, „Любов по италиански“ са малка част от пиесите, направили състава един от символите на читалищната дейност. В момента режисьор на състава е Цветан Цветанов, започнал артистичната си кариера от детската трупа „Николай Фол“. Актьори са Антоанета Кирова, Виолета Риджакова, Анастас Павлов, Красимир Георгиев, Георги Гелов, Дафинка Стефанова, Нина Петрова, Димитър Радомиров.

на Данова и др. Нова вълна великолепни актьори идва след 1985 г., когато секретар е Никола Василев

тавя още един temel в историята на театралното дело — тя създава детска театрална студия „Нико-

ХОР „БАЛКАНСКИ ЗВУЦИ“

През август 1927 г., на едно от редовните увеселения в градската градина, на което свири духовата музика, в разговор между Кирил Воденичаров и Цено Замфиров се ражда идеята за голям хор. Веднага са събрани певците от малките формации и е взето решение да се обединят в един градски хор. От Министерството на просветата е раз-

решено в него да се включат и учаци. Хорът започва да се събира на репетиции два пъти седмично под ръководството на Кольо Т. Костов. Първите му изяви са в църквата „Св. Николай“. Първата разучена песен е „Леле Яно“ на Добри Христов. Избрано е името „Балкански звуци“. За пръв път хорът участва на национален събор през

ноември 1937 г. в Сливен - една „внушителна манифестация на българското хорово дело, на българската музикална култура“, както пише в „Изток“. Събират се над 1500 хористи от цялата страна. Професор Петко Стайнов също присъства на мащабното събитие. Именно на този фестивал се обявява девизът на хоровете, който е и до

днес - „Родна песен нас навек ни свързва“. След доброто си представяне в Сливен, хорът изнася самостоятелен концерт във Варна през 1939 г. и в Пирот през 1941 г. За отличното си представяне на Четвъртия републикански хоров фестивал, съставът е награден с екскурзия до Унгария. Близко 30 години хорът се ръководи от своя основател Никола (Кольо) Тодоров Костов. Голям възход хорът има под диригентството на Петър Петров през 70-те и 80-те години на 20 век. Репертоарът е много разнообразен, броят на хористите се увеличава. Работи се с изявени български композитори и диригенти като Христо Арициров, Валентин Бобевски. Имат турне в Украйна, няколко турнета в Гърция. След напускането на Петър Петров хорът за кратко ръководят Петко Касабов и Силвия Николова. След промените хорът постепенно спира дейността си. Петър Петров през годините прави опити да събере по-малки формации, които във времето спират работа.

ГРУПА ЗА СТАРИ ГРАДСКИ ПЕСНИ „СЛАДЪК СПОМЕН“

Групата е създадена към Читалище „Иван Вазов“ през 1991 година. Първата голяма изява е в Копривщица на Националния събор на народното творчество - групата е единствена по рода си и буди огромен интерес. Тогава БНР прави запис на четири песни, многократно излъчвани в ефир. Ласкави оценки за таланта на берковчани правят професорите Георг Краев и Николай Кауфман. През 1995 г. незабравимият Драган Тенев ги кани в предаването „Минаха години“ в Националната телевизия, където единствено „Сладък спомен“ прави тематичен запис от 8 песни. Групата участва в много фестивали в страната. През 2021 г. чества 30 години на сцена.

БИБЛИОТЕКА „ЙОРДАН РАДИЧКОВ“

Библиотеката разполага с над 70 000 тома художествена и научна литература и обслужва около 2 300 читатели. Въведена е автоматична информационна библиотечна система. Има заемни за деца и възрастни, читалня и краезнание, безплатен достъп до компютър и интернет за граждани.

Фолклорният фестивал „Балканът пее и танцува“ събира състави, изпълняващи традиционен и градски фолклор от цялата страна.

120 ГОДИНИ ДУХОВА МУЗИКА В БЕРКОВИЦА – КАК СЕ СЪЗДАВА ПРИЕМСТВЕНОСТ

През 1902 г. от Виена са закупени първите духови инструменти. До Балканската война съществуват няколко духови музика, които свирят за гражданството. През пролетта на

1957 г. се сформира духов оркестър към читалището, чийто диригент до 1973 г. е бившият военен музикант Кирил Истатков. През 1973 г. с оркестърът работи Славейко Каменов.

Съставът изнася над 100 концерта. През 1978 г. с духовата музика започва да работи младият музикален специалист, току-що завършил Музикалната академия, Красимир Цвет-

ков. Броят на музикантите е увеличен, репертоарът подновен, закупени са нови инструменти.

През 90-те години на 20-ти век се оформя сегашната Берковска духовна музика /БДМ/. За кратко тя става марка за качество и един от символите

на Берковица - участват в международни фестивали, телевизионни предавания, свирят с Лили Иванова, Горан Брегович, Йорданка Христова и много други. Днес ръководител на БДМ е Росен Красимиров Цветков. Принос за утвърждаването на

състава има и по-големият син на Красимир Цветков – композиторът Георги Красимиров – Герасим. Всеотдайната любов към изкуството и приемствеността между поколенията са „живата вода“, която държи музикантите винаги на върха.

БДМ ФЕСТИВАЛ - СЕВЕРОЗАПАДЕН ФЕСТИВАЛ НА ДУХОВАТА МУЗИКА

От 2017 г. Берковската духовна музика организира фестивал БДМ Фест с участието на духови оркестри от Бълга-

рия и съседни балкански държави.

Събитието се провежда в началото на месец септември.

МЛАДЕЖКИ ДУХОВ ОРКЕСТЪР – ДА ВЪРВИШ ПО ПЪТЯ НА „ГОЛЕМИТЕ“

Последният музикален проект на читалището е създаването на Младежки духов оркестър. Успешен е и няма как да не е така, когато твои учители и вдъхновители са големите музиканти, ембле-

ми на града под Ком от Берковската духовна музика. Със задачата през 2013 г. се заема музикантът и секретар на читалището, Иван Павлов. Помага му виртуозният тромпетист Мирослав Тошев.

ЧИТАЛИЩЕ – БУДИЛИЩЕ ИЛИ ПРОРОЧЕСКОТО ИМЕ „БЪДУЩНОСТ“

От стр. 1

Читалищното ръководство сключва договор с Акционерните дружества с права за проектиране на филми на „Метро Голдуин Майер“ и „Електра филм“. За това и до днес сградата е известна и като „старото кино“. През 1950 година, по случай 100 години от рождението на Иван Вазов, берковското читалище е преименувано на името на народния поет, работил две години като

председател на берковския съд – период, който самият Вазов определя като „един от най-плодотворните“ в живота си. Строежът на новата читалищна сграда започва през 1960 г. и е завършен през 1964 г.,

проектът е на берковския архитект Костадин Йочов. Сградата разполага с няколко зали за библиотека, хранилища, репетиционни, с театрален салон с 500 седящи места и балкон, малък салон със 100

Детският фестивал „Лачени обувки“ се провежда от 1993 година. Берковица се превръща в детска столица на България.

места, гримьорни, просторни мраморни фойейта. Красивата мраморна сграда на Читалище „Иван Вазов - 1872“ е достолепа и величава. Още преди да влезеш в тази светая светих на местната култура усещаш мира на миналото, чуваш ръкопляскацията на публи-

ката, виждаш усмивките на децата и възрастните читалищни дейци. Тук история са писали Йордан Радичков, Младен Исаев, Иван Давидков, Анастас Стоянов. Част от деня му са станали Рангел Вълчанов, Светлин Русев, Крикор Азарян, Виолета Гиндева, Мая

Новоселска, Хайгашод Агасян и още много други творци. Чувала се е реч на много езици, шумолили са народните носии на много народи. Името „Бъдущност“ се оказва пророческо и вече 150 години читалището е стожер на културния живот в Берковица.

Танцов ансамбъл „Малинарка“

Фолклорен клуб „Веселие“ с ръководител Димитринка Богданова

ЧИТАЛИЩЕТО – ПАЗИТЕЛ НА ТРАДИЦИИ

Фолклорен клуб „Танцувай за здраве“ с ръководител Ирина Стоянова

ОБЕДИНЕНА ШКОЛА ПО ИЗКУСТВОТА „ПРОФ. ПЕТКО НАУМОВ“

В нея се обучават деца от 5 до 19 години. Обособени са класове по пиано, акордеон, кийборд, поп и

народно пеене, теория на музиката и солфедж с преподаватели Ирина Николаевна и Лариса Симова. Вокална група „Лачени обувки“ и дуетът Никол и Елина са с ръ-

ководител Камен Пунчев. Димитринка Иванова е ръководител на фолклорен танцов състав „Малинарчето“, фолклорен танцов състав „Малинарчетата“. Младежкият духов оркестър е с ръководители Иван Павлов и Мирослав Тошев. Младите пианисти от школата по пиано с ръководител Ирина Николаевна

ежегодно участват в престижни национални и международни конкурси и винаги се връщат с призови места. Любовта към българските традиции и фолклор са важни за музикалния педагог. Свсеоотдайност Лариса Симова учи младите таланти на най-красивите български народни песни. И успехите не за-

късняват.

През годините Вокална група „Лачени обувки“ се превърна в емблема на детския

фестивал на изкуствата „Лачени обувки“. Групата е създадена през 1992 г, а нейни ръководители са били Красимир Цветков и Ирина Николаевна. В момента тя се

ръководи от големия педагог и композитор Камен Пунчев. Групата изпълнява както поп песни, така и обработен фолклор и възрожденска класика. Талантливите момичета Елина Тодорова и Никол Иванова печелят множество призове като инди-

видуални изпълнители и в дует. Те представят богат и сложен репертоар — българска и световна поп класика, мюзикъл и фолклор. Ръководител отново е Камен Пунчев. През април тази година, групата записва своя първи аудио диск.

ФОЛКЛОРНИ ТАНЦОВИ СЪСТАВИ „МАЛИНАРЧЕ“ И „МАЛИНАРЧЕТА“

Талантливите малки танцьори с усърдие разучават стъпките на танците и радват публиката със своите изпълнения.

Те стават основата на големия танцов състав „Ма-

линарка“.

Приемствеността е била винаги много важна за ръководителите на съставите през годините — Асен Ангелов, Любомир Гуглин, Димитринка Богданова, която и в момента работи с формациите.

ДЕТСКИ ТЕАТРАЛЕН СЪСТАВ „НИКОЛАЙ ФОЛ“

Детската театрална студия „Николай Фол“ се създава като следствие от международния фестивал „Лачени обувки. През трупата са минали повече от 100 деца, някои от които професионално реализирани вече като актьори, аниматори и режисьори. „Синята птица“ на Метерлинк, „Малкият принц“ на Екзюпери, „Джуджето Дългоноско“ по Хофман, „Джуджето и седемте снежанки“ на Стефан Цанев и още, и още. Дълги години режисьор на децата е Надя Тимчева. В момента те работят с Дафинка Стефанова.

Материалите за изданието събра и подготви Петя Генова, със съдействието на Бойка Попова, ПР на Община Берковица.

Предпечатна подготовка: Калин Младенов. Печат: ЛГ график-Враца

Издава и разпространява: Община Берковица
 Адрес: 3500 гр. Берковица
 пл. „Йордан Радичков“ № 4
 тел.: 0953/ 8-91-25